

EESTI SKAUT

EESTI SKAUTIDE MALEVA
AJAKIRI

XII. aastakäik

Dir. NIKOLAI KANN, Eesti Skautide Maleva peavanem

№ 6

Mai

1933. a.

VÄLJAANDJA:

EESTI SKAUTIDE MALEVA PÄÄSTAAP

TOIMETUS: Vastutav toimetaja: N. KANN. Tegevtoimetaja H. TARI.

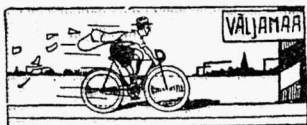
Talitaja: R. ROOS.

Toimetuse liikmed: R. TREU, H. MICHELSON ja E. JÕGI.

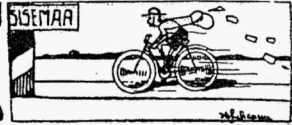
TOIMETUSE JA TALITUSE AADRESS: Tallinn, Vabaduse 2.

Ilmub aastas 8 numbrit. Aastakäik kr. 1.50. Üksiknumber 20 senti.

SISU: Teateid. / Peavanema 60. sünnipäev. / Orjaketidest. / Midagi poisid hingele. / Lemmik töö on teinud inimesi kuulsaks. / Nipet — näpet. Jamboree. / Suurlaager linnulennult. / Peavanema käsukiri. / Lumpy omal käel. / Skaudi I järgust punkt 8. / Botaaniline osa. / Eesti meri. / Teateid.

TEATE

Jüripäeva tervitusi.

Eesti Skautide Malevale saabus: Rootsi sk. nõukogult — saatjaks kroonprints Gustav Adolf; Rootsi sk. vanem major Ebbe Lieberath'ilt; Lord Robert Baden Powell'ilt; Austria, Leedu, Rumeenia, Luxemburgi, Hollandi, Bulgaaria, Inglise, Vene ja Poola skautide organisatsioonidelt.

Ungari Jamboreest.

Poola annab skautidele, kes Gödööl suurlaagrisse sõites ostavad edasitagasi pileti, 75 % hinnaalanduse läbi Poola sõidul. Austria — 50 % juuremaksuga III kl. piletile 2, II — 4 ja I kl. — 6 Austria sillingit.

Lõplik teade Jamboreest osavõtjate kohta saata 25. maiks s. a. Peastaabile Tallinn — Vabaduse 2.

Egüptuse troonipärija

prints Farvuk andis skaudi töotuse 29. IV 1933. asudes organisatsiooni peavanemaks.

Soome-Rootsi skaudid

paluvad nende 1934. a. suurlaagrisse Dramsösse 25 Eesti skauti.

Miniatüür rinnamärk

nõelaga skautidele ja skautsõpradele on lasknud peastaap valmistada ja seda saab peastaabi siseseekretäri kaudu tellida või h-ra Tavasti tööstusest Väike Roosikrantsi tän. 6, skauttunnistuse ettenäitamisel. Nimetatud märk on nähtud ette skautidele erariietel kandmiseks. Hind 45 senti.

Meriskautmast. mütsimärk

on valminud ja saadaval tellides Peastaabist siseseekretäri kaudu. Hind 175 senti.

Ikkagi Jaanipäeval

Peastaabi viimasel koosolekul 12. apr. s. a. otsustati ikkagi Jaanipäeval ära pidada Eesti skautide maleva spordi olümpiaad, kuna see on suurema osa malevate soov.

Meriskautide II suurnõupidamine

astub kokku Jaanipäeval Tallinnas. Kohapeal vastava eeltöödega on algust tehtud. Loodetavasti saadetakse vastav informatsioon lähemal päeval meriskautrühmadele kätte.

Höbehundid huluivad.

Peidetud järvedemaa sügavasse südamesse piiratud vastolude pimedast ööst, teotsevad Kirnas üheksa vahvat väikest skauti üksik skautsalgana Järva skautide maleva laialdases üksuste peres.

Kargesse kevadhüütu kõlavad neilki vägevad sõjahüüüd, kui särasilmil oodatakse aega, millal maha jätta kitsad kooliruumid ja tõtata emakese looduse rohelisse rüppe, mängima miljonite poiste Suurt Mängu — skautlust!

Visalt on rühitud, pikal hämaral talvel tehti ettevalmistusi skautluse paremaks mõistmiseks. Ehkki olid kasutada ainult kitsad klassiruumid, siiski tehti nii mõndagi, kasutati lühikest lume aega, korraldati suusavõistlus, õpiti eksameid, et saada täieõiguslisteks skautvendeks. Tuli mõnigi kord „näpistada“ kasinast kooliõppeajast tunnike, et võtta kätte skautvihik ja uurida salapäraseid seaduseid ja märke. Siiski jõuti niikaugele et nüüd 2. aprillil võidi sooritada suurem jagu eksameid. Külastasid meid ka sel tähtsal päeval maleva juhtivad jõud ja jäivad tehtud tööga vägagi rahule. Ega veel meie seepärast rahul polnud, maleva jüripäeva pidustuste ajaks loodame sooritada veel nii mõnegi eksami ja õppi skaudi tarkusest mitugi „konksu“.

Uusi meriskaut-rühmi.

Narva Skautide malevas „Lembitu“ suuharu skautrühm on end ümberkorraldanud meriskautrühmaks,

Vaivara rannas asutati meriskautrühm, milline kuulub Narva skautide maleva koosseisu.

Haapsalusse Rootsi gümnaasiumi juure asutati meriskautrühm, milline kuulub Lääne skautide malevasse.

Ilmus trükist

Gaidide ja Skautide laulik

Koostanud

gdr. E. Kaarik ja skm. E. Pavelson

Sisaldab 200 laulu.

Hind 25 senti

Tellida gdr. E. Kaarikult Tallinn, Tehnika 7—3 ja skm. R. Tulvenilt Tallinn, Lembitu 11.

Peavanema 60. sünnipäev.

Eesti skautide perele on üllatuseks teade, et meie skautide peavanem, Tallinna poeglaste reaalgümnaasiumi direktor Nikolai Kann sai 26. aprillil kuuekümmene aastaseks. Olles ise noored, on meie skaudid alati mõnusa tundega peavanema erksat esinemist ja virgutavat sõna hinnanud, märkamata seda, kuidas kiiresti mööduvad aastad nobedasti õrna hõbedat armastatud juhi juukstesse puistavad.

Meie noortel on huvitav meelde tuleb, et härra N. Kann juba 1921. aastast saadik Eesti skautide peavanemaks on ja, et tal selles ametis varsti tosin aastat täis saab. See oli Eesti skautlisel liikumisel raske mõõna-aeg, kui N. Kann juhi ülesanded enda peale võttis. Pärast vabandussõja aegset suurt ja kiiret tõusu ajajärku olid skautluse vanemad juhid isekeskis teravatesse vastoludesse sattunud põhjustel, millel ei olnud skautlusega midagi tegemist. Vanemate eeskujul killunesid ka noored. Tekkisid uued organisatsioonid skautlikkude kõrvale. Vanemad juhid ei suutnud enam Eesti skautluse lippu kõrgel hoida, ärksamad noored aga ei heitnud meelt vaid hakkasid enestele uusi juhte otsima seni eemal seisnud tegelaste hulgast.

Tallinna koolinoorsugu tundis, austas ja armastas üht kohalikkude keskkooli juhatajat — realkooli direktorit Nikolai Kann. Usaldus tema vastu oli suur ja kui kriisi ajal kogenenud abimeest tarvis oli, pöördusid noored tema poole ning kutsusid teda skautide asju korda seadma. Härra N. Kann tundes end noorte hulgas vilunud koolimehena kodus olevat ning pooldades skautluse ilusaid kasvatuslikke eesmärke, raskendas end skautliku liikumise teenistuses. Seades vanemate ja noorte kaastööl Tallinnas skautluse kindlale nõuetekohasele alusele, töötati välja üleriiklik skautluse korraldus ning asuti selle järjekindlale teostamisele. Üleriiklikud noorte kongressid ja vanade skaudisõprade esindused valisid N. Kann meie skautluse üldjuhiks, seades teda peavanema ametisse, mida ta tänini eduga on pidanud.

Kuuekümnenda sünnipäeva puhul tuleb siin meelde peavanema tegevusriikast elukäiku, mis laseb lähemalt pilku heita küsimusele, kuidas temast arenes noorte juht.

Nikolai Kann on sündinud 26. aprillil

1873. a. Muhu saarel kösterkooliõpetaja pojana. Õppis 1896—1901 Peeterburi ülikoolis uusi keeli ja üldist kirjanduslugu ning pärast ülikooli lõpetamist jäeti ülikooli juure professori kutsule ettevalmistamiseks, kuid loobudes sellest ainelisil põhjusil hakkas õpetajaks. 1901.—1902. a. oli Tallinna Aleksandri poeglaste ja kohalikus nais-gümnaasiumis 1902.—1906. a. Riia meesgümnaasiumis, 1906.—1910. Peeterburi V gümnaasiumis, siis oli kaubanduskooli juhataja-inspektor ja kommertskooli direktor. 1915. a. määrati ta Peetri realkooli, nüüde poeglaste reaalgümnaasiumi direktori kohale, kus asub veel praegu. Oli Peeterburi Eesti Üliõpilasseltsi asutajaid, Vabariigis Asutava Kogu liige. 1923. aastast on teiste ametite kõrval „Päevalehe“ kooli- ja haridusosakonna toimetaja, esindades meie hariduspoliitikat mõõdukalt voolu. Tema sulest on ilmunud hulk raamatuid, Eesti kooli- ja haridusküsimusist on ta avaldanud artikleid Soome, Ungari, Saksa ja Inglise ajakirjanduses.

Kooliõpetajana on ta tegutsenud 32 aastat. Vabandussõjas oli üks esimestest, kes püüsi haaras ja kooliõpetajate roodu astus. Töötab ka Eesti Punase Risti juhatuses ja Tallinna Õpetajate Seltsi eestseisuses.

Peavanemana Eesti skautide peastapi ja selle kaudu tervet meie skautlikku liikumist juhtides on härra N. Kann suutnud viia skautluse rahulikule arenemisele, mis on tervelt ja tüse sisult ning järjekindel sihilt. Ta on skautlusele Eesti seltskonnas võitnud oma kasvataja autoriteediga hea nime ja usalduse samuti ka Vabariigi Valitsuselt ja ametlikult asutustelt heatahtliku suhtumise ja võimaliku toetuse. Kus tal mahti on olnud noorte hulka astuda, seal on tema juhtivaid ja julgustavaid sõnu alati rõõmuga teritatud. Eesti tänuilukud skaudid on peavanemat austanud „suure svastikaga“, naabermaade skaudid oma kõrgemate autähtedega ja Poola peaskaut annetas temale kõrgema skautliku aumärgi — hõbehundi.

Kuuekümnenda sünnipäeva puhul ühinevad kõik Eesti skaudid palavama sooviga et meie skautide peavanem Nikolai Kann oma rikkalikkude elukogemuste varal võiks kaua Eesti skautlust juhtida ja et tal selleks jatkus head tervist, püsivat jõudu ja kustumata noorustuld!

Orjaketidest.

Teile pühendan ma need read, armsad skaudid ja gaidid, eestkätt teile, mu noored sõbrad Tallinnas ja Nõmmel, ning soovin, et seekord loeksite neid ridu erilise tähelepanuga ja järelmõtlikult. Mu soov on, et need read oleksid teile kevade külviks, mis tahab valmida viljaks ja et teie südamed omas noorusevaimustuses seda külvi vastu võtaks, nagu põllupind, mis kevadpäikese käes ootab külvitööd... Teie astute ilusale jüriöö sündmustiku pühitsemisele ja mul puudub seekord võimalus teie keskel viibida, teie juhtide soovi täita ja jutustajana teie ees esineda. Leppige sedakorda siis kirjutatud sõnaga. Ka kirjateel võime ju üksteisega kõnelda, üksteise ligi olla, ka kirjateel võivad sillad ja sidemed chitatud saada...

*

Kord istus üks lind läikivaks poleeritud kepikesel. Seal istus ta ja unistas. Päike silistas ta pead, kuldsed kiired hüplesid ta mitmevärvilisel sulgkattel. See oli ilus lind. Papagoi kaugelt lõunamaalt. Kepikese külge millel ta istus, olid kinnitatud väiksed söögi- ja jooginõud. Linnul oli kõike, mida ta tarvitas. Rikka perekonna päralt oli ta. See kandis hoolt ta eest. Midagi ei keelatud talle. Midagi ei puudunud tal.

Kas tõesti midagi???

Linnu pea kohal, õhu kõrguses, sündis äkitselt mingi liikumine. Meie lind ärkas unistusest ja vaatas üles. Seal lendas suurem kogu valgeid kurgi. Jõudsalt löiksid nad tiibadega läbi õhu, kindlalt sõudsid nad edasi, majesteetlikult julgelt, nagu vabadele looduslastele omane. Nad tõttasid kodumaale, sinna kus soe ja päikesepaistelisem. Siin hakkas päikese jõud juba kahanema ja lähenema sügis oma külmaga.

Meie lind vaatas neid rändajaid. Siis karjatas ta metsikult, kriiskavalt ja hakkas omigi tiibu liigutama. Lõi ägedalt noka vastu puud ja tahtis siis teha sama, mida tegid teised seal õhu-kõrguses, tahtis lennata — kõrgelt, kõrgelt tahtis unustada maad ja merd, tahtis elada vabadusele ja ühineda nendega kes olid teel koju poole... Ja ta tõusiski lendu...

Kuid ainult paar korda võis ta tiibu

liigutada, siis kukkus ta maha. Vaene loomake... Peene kuld ketiga oli ta ühte jalga pidi kinnitatud selle kepikese külge millel ta istus. Ja see kett ei lasknud tal kuhugi lennata, see ei lubanud tal vabadust maitsta ega oma kodu poole tüürida. Ei saa küll kunagi temast lõunamaale lendajat sest vaatamata kuldsele ümbrusele — oli ta ori... Orjuskett lahutas teda vabadusest, kõigest sellest mille järgi igatses ta. Oma terava nokaga võib ta nii mõndagi purustada kuid ketti mitte, see jääb ta külge nii kauaks, kuni ta sureb... Kes ketiga orjastatud, see nii kergelt temast ei pääse.

Orjusketid olid loomakesel ta vabaduse röövinud, ja ühes vabadusega ta õige rõõmu ja ta õige elu. Mis aitab, et ta eest otse kuninglikult hoolt kanti, kui ometi vabadus puudus. Mis aitab ta kullatud puur ja läikima poleeritud kepikese külge millel ta istuda võis, istuda ja unistada... Ainult unistada sellest, mille osaline ta tõeliselt olla tahtis...

*

Selle pildi najal tahaksin teile öelda, armsad noored: hinnake kõrgelt ja hinnake õieti seda vabadust, mis meie kodumaale antud. Hinnake õieti ja hinnake kõrgelt ka neid rikkumatuid nooruspäivi, mis teil on osaks. Ja sõudke jõudsalt otsekuvi kotkatiivul lennates oma paleuste poole, teile vastuhelkivatele tähtedele lähemale. Ammutage selleks äratust, uut vaimustust, neilt pidupäivilt mida pühitsete, nagu aastapäevade, emadepühade nüüd aga ka jüriöö pühitsemise näol.

Teadke, et elu armastab orjastada inimest lugemata paljude kettide läbi. Kui paljud inimesed on oma tõelise vabaduse kaotanud seeläbi, et on endid orjastada lasknud kas alkoholi või ka muude pahade kirgede tõttu... Orjuse ketid külisevad neil inimestel küljes, nad ei ole vabad, ei ole õnnelikud ega rõõmsad.

Teie armsad noored, püüdke jääda õilsahingelisteks Looja vabadeks lasteks ja olge valvel, et keegi ega miski teid orjastada ei saa.

„Olge valmis“.

Tallinn, apr. 1933.

õp. Paut Kuusik.

Midagi poisi hingele!

Oma harilikus skautlikus tegevuses rühmitusis kipume liialt kalduma argipäistesse askeldusisse selmääral, et meil liialdamata ei jaktu ajakest tegu teha sellega, mis pole otseselt seoses mingi nähtava tulemuse või tuluga. Nii sageli oleme osanud kõneleda ilusaid lauseid sisulisest süvenemisest, milles aga siiski vast sõnadetegemisest, ka nende avaldajate eneste poolt millegiga kaugemale pole jõutud.

Alljärgneva tahaks anda väikese viipe millega poiste hinge argipäevast seisundit saaks häirida, tema mõtteid panna liiklema uues suunas, ja mille eesmärgiks ei ole mitte uus rekord või homme ingliskeelne test.

Põhjapoolsed skaudid korraldavad puheti eri-jumalateenistusi Rkv. kirikus, seda kirikuvalitsuse kõige häatahtlikumal vastutulekul. Ja 90% poistest tunnistaavad end neist teenistustest olema saanud sügavalt hingelisi mõjutusi.

Selgituseks veidi üksikasjalisemalt korrast. Teenistus peetakse õpetajaga kokkuleppel harilikult argipäeva, teisi- või neljapäeva hilisõhtul. Teenistusest võtavad osa ainult skaudid, ja neistki ainult vanemad poisid, arvult 40—50 poissi. Kõik on vormis. Ükski kõrvaline isik kiriku ei pääse. Poisid valivad omale kohad nii, et ükski ei jääks ligistikku teisega. See on tarvilik endasse süvenemiseks, oma enesega üksi jäämiseks. Igale poisile jagatakse kätte laululeht või tuuakse kodut kaasa lau-luraamat. Ning nüüd järgneb teenistus kõige harilikuma korra järele. Poistepärane teenistus skautlistel motiividel.

Ning: hilisõhtune aeg, suur vaid üksikuksikuist tuledest poolhõmar pea täiesti tühi kirik kusagil ülal orelimäng — tunnedki kaduma end kõige selle suurusse ees. Ei ükski asi kisu kõrvale su mõttelendu kaasa tegemast sellele mida öeldakse kantslilt ja altariilt. Sind on haaranud kuidagi mõjuvalt müstiline tunne seda enam et on jäänud teadvuse et teid on vaid väike kogus siin, kuid siiski kõik see siin on teile, sulle. Ja õpetaja sõnad on kuidagi kui sügavamaal hinge tungivamad kui kunagi enne.

Ja poisid süttivad. Õpetaja on allakirjutatule rääkinud, et ta olnud üllatanud poiste innustunud laulust. Ning kirikust välja tulles on tõsimeelsem seegi poiss, kes vaid kohustuse sunnil teenistusest osa võttis. Osavõtt on poistele nimelt sunduslik, mitte küll karmilt kuid siiski. Sunnime poisse tulema, et nad ei otsustaks võõriti ilma asja sisusse tungimata. Hiljem leidku siis ise õige tee.

Enne koolitöö lõppu ja enne skautide laiali minekut oma kodukohtadesse on kavatsus korraldada koguni kõigi maleva leeriskäinud liikmete ühine armulaud. Usume, sellest saab poistele kaua mäletatav suur õhtu.

Skauterid kõikjal! Raske on tabada poisi hinge ja panna seda resonanceerima hääle ja ilusale. Kuid kõik abinõud selleks on õigustatud, ja vast ülaltoodugi aitab meid selles sammus edasi. Tehkem katset!

E. Priimann, n. skm.

Lemmiktöö on teinud inimesi kuulsaks.

Kui kuningas Georg ei oleks kuningas vaid eraisik, ta oleks siiski kuulus, nimelt oma markide kollektsioonide läbi. Ta on korjanud marke juba väikse poisina, ning tema kogude seas on kahepenniline kasutamatu Mauritius, mille väärtus on 1450 Inglise naela. Sõja ajal kinkis haruldase Inglise margi sõja fondile, mille eest oksjonil saadi 525 naela. Rääkides markidest, näeme, et Stanley Gibbons algas oma karjääri 15 aastana, kui aastal 1856 tema isa, keemiker lubas oma äris talle nurga markide müümiseks. Hiljem ühe kollektsiooni eest ta maksis 27.500 naela ning

kui ta suri 72 aasta vanuses, ta nimi oli tuntud üle kogu maailma.

Paljudele on toonud kuulsust raamatute kogumine. Alati avades lehte leiata kuulsat ameerika raamatutekogu ja V. Rosenbachi nime, kes hiljuti maksis ühe Burnsi luuletuste teise trüki ühe eksemplari eest 4900 naela ja ühe Byroni luuletuse käsikirja eest 5400 naela.

M. Poincare, kuulus prantslane, on samuti kuulus oma raamatute, antiiki mõõbli kui oma riigimehe võimete läbi. Viimane Lord Amberst oli teine suur raamatute armastaja ja ta nimi sai kuulsaks üle kogu maailma raamatu-

kogu läbi, mille ta asutas Didlington Hall'is.

Aastal 1905. Mr. A. G. H. Macpherson lemmiktöona kogus trüki pilte ja maale mere tegevusest. Varsti tal oli neid üle kahe tuhande. Ta lisis sellele juure viissada pilti kiirpurjetajaist (kipper), sadandeid pilte kaubalaevadest ja palju kaarte ja atlasse. Kogus on tal 12 tuhat raamatut, trükipilte, maale ja atlasse ning täielik Inglisekeelt rääkivate rahvaste mere-ajalugu. Suurepärase kollektsiooni tõttu ta nimi on tuntud igal pool.

Paljudele on toonud kuulsust piltide kogumine. Viimasel Sir George Holfordil oli vanade meistrite töode kollektsioon mille väärtus oli nii suur, et nende väärtuse protsent oli iga päeva kohta 100 naela. Kollektsioon müüdi aastal 1927. Canon Tristram'i topitud lindude kollektsiooni võib näha Liverpooli muuseumis. Ta koosneb 29.000 liigist, igast maailma osast, mida Canon 60 aastat kogus. Tema ja Mr. Walter Rotschild said kuulsaks oma lindude kollektsioonide tõttu.

Signor Pietro de Guili, kes suri aastal 1927, oli Haymarket'i restaurantid kaasomanik. Selles kohas lõunatasid paljud kuulsad inimesed. Kõiki paluti kirjutada oma nimi autograafide raamatusse see raamat muutus omal alal kõige kuulsamaks maailmas. Sinna raamatusse on kirjutanud omad nimed Madam Patti ja Ellen Terry'st kuni Mr. Baldwin ja Yorgi Hertsogini ning suurim osa meie sajandi kuulsustest. See imetletav raamat on kinnitatud suure summa eest. Näib, et pole tähtis millest kollektsioon koosneb. Kui ta aga on parim omasarnaste seast, korjaja saab varsti kuulsaks. Mr. Robert Young oli Edinburgh'i sepp kelle nime poleks keegi teadnud, kui ta poleks kogunud hobuseraudu. Rida rea järele tema äri seinal rippisid hobuseraud Rooma valitsejaist kuni moodsa hobuste võidujooksu võitjate omadeni.

Iga riik, Hiinast kuni Peru'ni on esitatud, ning artiklid kollektsiooni üle ilmusid ajakirjanduses peaaegu igas keeles.

Nipet — näpet.

Need sõnakõlksud siia on mõeldud nii vestlusena juhtide vahel, sest kevade meil käes ja ühes sellega kerkinud rida tähelepanuväärseid pisiasju, millest ju kunagi eraldi sõna võtta ei saa, sellepärast andestagu et pillun siis segiläbi ja miks ei võiks ka „Eesti Skaut“ kui meie oma häälekandja veerud vahetevahel pajatada ka kõigest sellest, millest skautluse rakendumisel nii sagedasti räägime...

Ungarisse! Sinna maksab juba sõita; lugesin kusagilt üht kolmandat hüüdu, et „meil juba 10 sõitjat valmis, palju teil.“ See on ju tore. Ma ei usu, et need kümme ka tõesti valmis ärasõiduks on ja teised nähtavasti veel mitte. Jussil puudub esindusvärvi kaelaside: Ingu ei tea, mis värvi ja kui pikad on esinduspüksid ja kuidas to kaelaside sõlm köidetakse ja meie siin kardame et kui tuleme mustades sukkaades ja need seal põhjast tumerohelistes, kuidas see kõik kokku klapib. Küll rääkisivad meie poisid, kuus seal Doberanis häire ajal lätlased kui üksmees riietunud 5 minutiga platsis olid, üks oli siiski kogemata viksimata saabastega tulnud ja oh seda mäsu siis,

mis talle teiste poolt osaks sai... Nii siis mina küsin esimest korda nendelt kümnelt kas olete tõesti valmis, meie küll veel mitte...

„Noorte kottkaste ja skautide vahed kol on terav, mitte poiste eneste vahed veel enam vanemate inimeste vahel“... (ajaleht!)

Ja meie poisid, oleme kah nüüd päris teravad. Mida tulisemad oleme, seda väarikamalt õitseb ja areneb meie noorsugu, sest tuli on süüdatud ja meie kohus on seda nüüd õhutada, et tõuseks leek, mis hävitaks umbrohu...

Tõelised skaudid mõtleavad siiski teisi. Mõtlevad, et tõeline mänguväli vajab ka tõelist sisu ja see väljendus igas liigutuses skautlikel põhimõtetel. Jäägu see meie pühaks, siis pole lahendus enam mägede taga.

Suurlaagri linnulennult vaatluses „kollane rebane“ on sattunud pisut rööpast välja ja seda viimasel lõpuvaatuses, kuid tuleb andestada, ta palus seda juba ette.

Pikalt arvustatakse laagritest ainult kahte Tallinna ja Tartu esimest, mis kõike pakkus, teine kes üldse midagi

ei pakkunud peale „13 mastri“. Nii siis veelgi pole rahunenud to 13 mastri lugu. Olgu siis siinkohal veel kord, kuid viimast korda järgmine õiendus: Neid uusi sai kokku 13. Suurlaagri jaoks ainult 6. Nendest pooled meisterdasid „suurlaagrit“ ja tõeliselt nii, et see veel tänaseni tunda annab, teised kolm olid Tartu maleva meeskonnas, vanem neist tegi kõik oma juhtimise kaudu, mis Doberanis Tartu piirkonnas näha oli, teised (kaks või siiski kolm, „võistlesid“ omavahel laagrivilumustes, kuid nüüd ligemale aasta hiljem on selgunud, tõesõna — nende edu, sest nooremaster to on enamiste enese otsija, kes enese hiljem siiski leiab skautluse põllult. Nendest kolmeteistkümnest ülejäänud seitse kadusid peatselt pärast tunnustuse kättesaamist, kas kroonule või tõsistele kohustustele ja ma julgen ennast ikkagi trööstida, et järgmist suurlaagrit ei pruugi Tartu korraldada, vaid kogu oma 13-ne mastri-ga eesotsas asuda juba nüüd Tartu maleva tõeliste väärtuste jaluleseadmisele. Ja sügisel juba Tartus näeme, kuid meie ei tea siis enam neist 13-nest midagi, need on jäänud ajalukku seda enam, et nad juba nüüd üksahaaval skautlusele truuks hakkavad jääma.

Ühte ütlen ikkagi: jäetagu mastrite pärast rahule Tartu skautmaleva ja ärgu pahandatagu, kui ühel aastal Tartu maleva iseenda sootuks unustas, kuid lätlaste pronksist seinatahvel ei lase sedagi oletada.

Agan nüüd on sellel mastrite lool lõpp seniks kuni koguneb jälle 13 kandidaati.

Kevadel võib skaute näha sagedasti vormirietuses. Kas jõuame kord nii-

kaugele „et kui skaut on vormis, siis on see ka tõeliselt eeskujulik skaudivorm ja kes pole suutnud soetada enesele sõna tõsisest mõttes skaudivormi, see ärgu kandku ka mingeid „vormijäljendeid“. See peaks meile nüüd juba selge olema ja selle järele valvaku iga juht, veel enam — iga poiss. Teadke kõik, et senini hindab rahvas skaudi kombeid paraku ikkagi välise vormi kaudu...

15. aprillil sai kolmele Tartu skaudituusale osaks õnn, näha esmakordselt II Suurlaagri filmi kinolinal, kuid veel ilma seletuskirjelduseta. Jah, see on lühike, kuid äärmiselt vaheldusrikas ja huvitav vaatlus ja veel huvitavam ning vaheldusrikkam oli kuulata operaatori seletusi missuguste põrgulikkude piinade ja askeldustega olevat tegu, enne kui üks kodumaa film meie kinodes peale võetakse, puuduvat seadus ja ilma selleta tegevat filmiasjandus meil rikkama melhegi pankroti taoliseks. Kannatust filmi saavad näha siiski veel kõik skaudid.

„Rohkem skautlikku mõtlemist“. See on Tartu tuusade seas nüüd uueks loosungiks ja vastukaaluks sinna, kus mittediskautlikult sammutakse. Mõttest järgnevad sõnad ja sõnadest teod ja kui meie teod on aitlikud ja heatahtlikud teiste vastu, mis äratavad tõsist huvi üldkasuliku tegevuse vastu, kõigepealt kogu Eesti noortes ühtlase skautliku töömeeleolu loomiseks, siis oleme skautlikult mõelnud. Paraku on seda mõtlemist nii vähe. Räägitakse, millest üldse mõeldudki pole. Kuid nii ei räägi skaudid...

Põhjanaan.

Jamboree.

„10-ne Ungarisõitja“ hüüde vastukajana on esimesena sellega toime tulnud „Põhjanaan“.

„Põhjanaan!“ Sul on õigus — mis tähendab see et 10 sõitjat on 100 või 120 krooni saab iga mees lauale laduda — aga vaata, kas esindusrätkut, musti sukki, saapa mäaret saab iga mees? Vat ei saa, lihtsalt ei ole. Ja tõtt öelda, need nii tarvilikud atribuudid neil „hüüdjalil“ olid jäänud täiesti kahesilma vahele. Mis tähendab see, et need sõitjad juba viibind mõnedki korrad Jamboreedel Inglismaal, Taanis, Soomes, Rootsis, Lätis jne. Need olid juba ammu — nüüd juba ununenud — ja sellest see

tuligi, et ainult sõidu peale mõeldi. Vahtetasin tolle asja üle mõtteid mõne tegelinskiga. Üks tegelinski oli isegi nii häbemata, et julges mulle selle peale kosta et see olla ju meie „Põhimääruses“ — ja ometi seda peaks tundma iga skaut. „Põhimäärus“ — see ilmus rida aastaid tagasi — nüüd on uued kombed ja sealsamas ka kohe kaaluv enamus „sõitjaid“ — arvult 12 (nüüd juba kaksteist) tegid kiirelt järgmise otsuse järgmistel kallutlustel — Meid, „Jamboree“ (see on häälekandja) andmeil, on niivõrd vähe, et meie „Põhimääruses“ ettenähtud vormi korras — enesele mingisugust tähelepanu ei tõmba (Järg 105. lhk.)

Peavanema käsukiri nr. 4 Eesti Skautide malevale.

Tallinnas, 23. aprillil 1933. a.

§ 1.

Astudes vastu eelolevale skautide suurepäevale — skautide püha — Jüripäeva pidustustele, kus iga skaut tervitab tarkavat loodust rõõmsa skaudihüüdega. Unustatakse skaudikodu, tuuakse välja telgid ja seljakotiid ning rõõmsalt algavad skaudid oma suvist tegevust. Täis elutahet, tuluselt välkuvate silmadega on nad valmis algama oma matke ja laagriskäimisi.

Eelolev suvi töötab meie skautide peale olla jällegi suursündmuseks, kuna skautide isa lord Baden-Powell külastab paljude skautjuhtidega isiklikult meie kodumaa pealinna. Igal Eesti skaudil osutub seega võimalus oma silmaga seda suurt juhti näha, kokku sõites selleks puhuks pealinna.

Sooivete teile, skaudid, hääd laagrielu ja rõõmsat matkamistuju eelolevaks suveks ja loodan teid kõiki kohata Tallinnas, 19. augustil s. a., et ühiselt tervitada meie suurt juhti Baden-Powellit Eesti pinnale astumise puhul. Eesti skautide pere „Ole valmis!“.

§ 2.

Kõrgelt hinnates vanemate Skaudi Sõprade kaasabi noorte tegevusel, annetan koostöö tänutäheks skaudisõprade kõrgema aumärgi Svastika lindiga: prof. M. J. Eisen'ile — Tartu Skautide Malevast.

Svastika nõelaga: dr. Johannes Pelovas — Võru Skautide Malevast; Karl Blaubrik — Rakvere Skautide malevast; Jaan Lust, Aleksander Pitsar ja major G. Kasemets — Narva Skautide Malevast.

§ 3.

Vastaval kõrgusel püsivat ja töö kaitsnud noorem-skautmasterit Eugen Gerni — Tartu Skautide Malevast ülendand skautmasteriks.

§ 4.

Skautjuhtide tasapinnal asuvaid tublisisid eeskujulikke skaute Erich Siivo — Tallinna Skautide Malevast; Heinrich Kask ja Leonhard Õun — Nõmme Skautide Malevast ja Ott Vaks — Narva Skautide Malevast 1. j. sk. Johannes Baumann — Rakvere Skautide Malevast ja e-sk. Nikolai Päästlane — Valga Skautide Malevast, ülendand noorem skautmasteriteks.

§ 5.

Nimetan eeskujulikkudeks skautideks ja luban vastavat märki kanda järgmistel I järgu skautidel: Voldeemar Piilberk — Rakvere Skautide Malevast; Peeter Lepa — Tallinna Skautide Malevast; Hans Kann — Nõmme Skautide Malevast ja A. Anton — Narva Skautide Malevast; Willibald Tamm, Julius Mõlder, Georg Lipp, — Tartu Skautide Malevast.

§ 6.

Nimetan eeskujulikkudeks hundi poegadeks ja luban vastavat märki kanda järgmistel kahekõrva hundi poegadel: Heino Kala — Alutaguse Skautide Malevast; Alfred Kirsman ja Aleksander Laur — Rakvere Skautide Malevast; Eugen Jehe, Roman Antonov, Eduard Müller ja Anatol Org — Tallinna Skautide Malevast; Johannes Zirk — Valga Skautide Malevast; Leo Saar, Toivo Kiink, Ivar Martin, Ants Leivategija ja Arnold Kilumann — Tartu Skautide Malevast; A. Bourmann, H. Kasikov, G. Kukemelk, H. Reisman ja V. Kalju — Narva Skautide Malevast; Peeter Pelovas — Võru Skautide Malevast; Frits Jõgi ja Jüri Mürson — Saaremaa Skautide Malevast ja Gustav Siht, Heino Noor ja Harry Reinbach — Lääne Skautide Malevast.

§ 7.

Hoolsusmärke luban Malevatel anda välja järgmiselt:

Alutaguse Skautide Maleval	2. skaudile
Lääne	2.
Narva	4.
Nõmme	3.
Pärnu	1.
Rakvere	9.
Saaremaa	10.
Tallinna	12.
Tartu	8.
Valga	1.
Võru	2.

§ 8.

Skautmasterite kogu ettepanekul annan luba skautmasterit töö kaitsmiseks noorem skautmasteritele: Viktor Birk'ile — Tallinna Skautide Malevast ja Valter Stockmar'ile — Tartu Skautide Malevast.

§ 9.

Kinnitan Rakvere Skautide Maleva abivanemaks V. Stahlberg'i määramata aja peale Rakvere Skaudi Sõprade Seltsi ettepanekul.

§ 10.

Eesti Skautide Maleva spordi olümpiadi käesoleva aasta ärapidamise ajaks Peastaabi otsuse kohaselt, määran kindlaks Tallinnas, jaanipäeval, 24. ja 25. juunil 1933.

§ 11.

Luban eeskujuliku skaudi märgikand-

Jamboree järg.

— sellepärast peaksime riietuma nii: Jalgas ruudulised sukad, — umbes niisugused nagu Rakvere aastakoosolekul ühel masteril olid, nende otsas — viisud. Algupärane, kas ei ole? Püksid (värv esialgu lahtine) ulatakse allapoole põlvi a la karjapoisi omad. Pluuse, teistel kõigil roheline — mis asja, teeme kollase juhul aga kui frents — siis pruun. Pluuse oleks 4 taskuga — frents ühe rinnataskuga — sest teistel kindlasti see nii ei ole. Kaelasid. Värv oleks kõigil roheline — egas meil Eestis masterite puudust ei ole, kuid sõlm oleks selja peal, — kuid milline? Vat see jäi veel lahtiseks — aga paljud pooldasid n. n. „hundipoja“ sõlme, sest seda kuskil „mujal“ ei kasutata. Peakate — no see peaks olema kindlasti midagi erakorralist — see nõudis pikki seletusi viimaks asi lahenes päris lihtsalt ja minu arvates kõige õigemini. Laenime kaitsevält kiivrid, sellega saavutame kaht sihti. Täielik ühtlus ja ühtlasi päris sõjamehelik nii nagu üks tõsine ja korralik skaut väljanägema peab — vähemalt meil Eestis — s. o. kui minna välismaale — siis olgu äärmiselt millimeetrilik ühtlus vormis — muidu võidakse meist arvata, et meie ei olegi militaristlikud. Kõikide häämeel oli suur — kui sellest küsimusest nii lihtsalt üle saime — ja südamest naersime, sest skaut naerab ju siis kui tal raske on — kuid veel rohkem siis kui ta raskustest üle saanud. — Aga oh häda! Üks tegelinski äkki märkas, et kõigil ei ole suus ühepalju hambaid. Kohe kiire lugemine — põhjaliku lugemise järgi selgus, et 6 mehel puuduvad 1—3 hammast. Mis asja. Arsti juure — priks-praks välja ja asi klaar. Järgmine käik rätsepa juure — ja nüüd võisime hüüda ühest suust: „Meie oleme küll valmis aga...“

mise tagasi anda l j. sk. Edgar Sassi'le — Tartu Skautide malevast.

§ 12.

Kinnitan Saaremaa Skautide Maleva abivanemaks major Robert Altpere ja abivanemaks Paul Parts'u määramata aja peale Kuresaare Skaudi Sõprade ühingu ettepanekul.

Peavanem (allkiri)

N. Kann.

Peastaabiülem (allkiri)

J. Hünerson.

Äkki kella tirin — tiriseb mis kole — vaatan voodis. Lasin kiirelt mõtteid ringi käia — ja tänan siis Jumalat, et meil ikka on põhimäärus — muidu säärased rasked unenäod mõjuks tervisele.

Nägemiseni Ungaris!

Sõitja, kel' kõik on korras.

Suurlaager linnulennult.

Skaut on uudishimulik, vähemalt olen seda mina. Peastaabi koosolekul leian äkki „peatoimendaja“ eest laualt virn pabereid. Kasutan tema äraolekut, nina sisse. Leian sealts midagi — mis mind huvitas. — Tagajärg, pikk nurumine, lase, „et ma veel tsipake kirjutaks suurlaagrist“ — „see annab veel tänaseni tunda jne.“. Vastust ei saanud — kuid ma siiski kirjutan, ehk „pudeneb kuidagi sisse“.

Ma olla „rööpast väljas jne.“ — noh „rebase“, pealegi veel „Punase rebase“ asi. Tõelikult olin ja olen praegugi veel rööpail. Ma ei tahtnud kellelegi liiga teha — kaugeltki mitte malevale, kellel suured teened meie skautluse arengul. — Ei. Kordan, tegin seda täielikult erapoolikult nii kuidas olukord oli — paljude pisemate malevate tegelaste arvamus ja nüüd lisaks ka mõne vanema tegelase arvamus järgi. Too maleva, kes end puudutatud leiab — oleks pidanud võistlema ka laagri ajal — s. o. härra Riigivanema poolt välja pandud auhindadele — lätlaste pronksist seinatahvel — on rändav, või täpsemalt, teda saavutada võib iga aasta kord — kus palju vähem võistlejaid või tolle võistluse-mängu kaasa elajaid. Mis puutub „13“-sse, siis minugi pärast olgu tolle lool lõpp. „Põhjanela“ kirjast saab juba igauks isegi selge pildi.

Täis skautliku mõtlemisega Teie

„Kollane — Rebane“.

Lumpi omal käel.

(Järg.)

Üks mees rääkis tasase häälega. „Kaua ei või meie enam konutada siin. Meil pole karta midagi, kui aga praegu hakkaksid minema „Oakhami“ poole? Sa mine seda teed mööda alla poole ja pööra sisse esimesest vasakule viivast tänavast. Kui ma ei eksi, on selle tänava lõpus postimaja ja telefoni kõnepunkt. Ütle Jake'le, kus oleme, ja et ta tuleks ning viiks meid ära. Juhul, kui ta tuleb autoga, vandku mäeharjal signaal, et meie saaksime õigel ajal välja ühes pambuga. Hiljem tunni aja pärast peaks olema auto siin. Tee nüüd kähku!“

Lumpy katsus, et sai kiiresti minema farmist. Küllalt kaugele jõudnud, hakkas ta põhjalikult mõtlema kuuldu üle. Ta mõtles politseile ja ümbruskonna elanikkude abile. Edasi kerkis Lumpy silmade ette ta enese kandiline kogu, nii nagu nägid teda teised. Ta tundis end nõrgana kaaslaste lõbusatujulise pilke vastu, kui nad hüüdsid teda „Kandiliseks lõviks“ — „Lõvide“ salgast. Ta lamas mõtetes hulga aega põl-luveerul, enne kui rattale asus, et sõita koju. Otsus, mis ta oli sepsisenud valmis, avaldus tahtmatult pomina „Lõvid veel näitavad neile!“ Kogu sõiduaja oli Lumpy mõtetes.

Jõudnud Amersteadi tagasi, tormas ta kohe Jack Harding'i majja. „Jack läks tooma posti“ vastas Jacki noorem vend, kes ilmus koputuse peale. Lumpy tuju langes sedamaid; nüüd pidi ta pöörduma Fred Jones'i poole, kuid millegipärast ei meeldinud Fred temale nii hästi kui Jack. — „Poisid on salga kodu juures rookimas lund ja pidamas lumesõda,“ raporteeris Jacki vend. „Täna,“ vastas Lumpy ja oli läinud nagu rakett.

Kohutav oli lumepallide sadu tolkuuvalgel öhtul. Pehme lumi laskis vormida end hästi ja poisid olid innuga asja juures kuna uskusid, et see on viimane lumesõda. Keegi ei pannud tähele Lumpyt, kui ta rajas omale teed Fredi juure. Fred vaatas Lumpyt imestades, kui ta algas jutustust. Varsti panid tähele neid ka teised ja lõpetasid sõja. Lumpy seletas kõik täielikult ja lisas lõpuks kogeledes „aga mis sa arvad, kas meie võime teha seda, sest — Fred katkestas ta jutu. „Ma tean, sa kardad, et Jacki pole siin ja rühmapäa-

lik on Lorrymores. Mina võtan riski oma peale. Lähme, poisid.“

Mõni aeg hiljem „Lõvid“ olid vahis ümber Manori farmi, jalgrattad olid peidetud teeäärsesse kraavi. Lumpy ja Fred Jones tungisid ettevaatlikult majja ja peatusid köögis, kuna kuulsid jutupominat. Vahepeäl oli Fred määranud Lumpy salga ajutiseks abijuhiks tema asjatundlikkuse tõttu. Lumpy soostas Fredile kõrva: „Meil on umbes 20 minutit aega; katsume mehed, kes on siin, panna kinni ja need, kes tulevad autos...“ — „Kuidas?“ — „Siin paned muist poisse ukse juure, mõned saadad sisse. Kes tulevad majja, panevad kinni mehe, kes on eestois. Mina lähen teisele korrale, sest mul on idee kuidas võtta kinni mõne mehe. Niipea kui ma vilistan, sea kõik valmis!“

Fred, kes oli imestunud Lumpy kõnest ei rääkinud midagi vastu, vaid läks, et koguda poisid.

Lumpy libises koridori, hoides käes roostetanud pange, mille oli leidnud köögist. Varsti oli ta teisel korral. Kolmandast toast leidis ta, mida otsis, nimelt veetoru ja kraani. Ettevaatlikult tasakaalustas ta pange kraani külge ja keeras vee jooksmas. Ringi kobades leidis ta vana tooli, mille asetas ukse vahele nii, et iga sissetuleja pidi komistama selle otsa. Siis jäi ta ootama, olles kõrval toas. Tasakesi valises vesi pange. Silmapilguks nagu seisatus veevool, siis korraga läbistas tervet maja raksatus. Õrnalt tasakaalustatud pang oli libisenud põrandale. Alumiselt korralt kuuldusid liginevad sammud. Keegi tuli tormates kuni nimetatud ukseni, kus komistas ja kukkus põrandale kõva vandumise saatel. Samal ajal kõlas väljast signaal. Lumpy kargas välja toast, jäädes seisma trepi kohale. Samal ajal ilmusid uksele meeste kogud. „Üles, siia — ruttu!“ hüüdis Lumpy, püüdes rääkida võimalikult mehe häälega. Üks meestest, kes oli kindlasti kuulnud hüüdu, tuli joostes üles, veeplädin juhtis talle teed. Saanud astuda vaevalt paar sammu, kuulis Lumpy metsikult häält, mis tulid esimese mehe suust. Kiiresti kargas Lumpy ukse juure ja löi selle kinni. Siis keeras ta tugeva jõupingutusega ukse lukku. Lumpyt polnud aega hingatagi, kui juba kostis rida kannata-

matuid signaale. Ta tahtis laskuda alumisele korrale, aga järsku kõlas pauk koos klaasi klirinaga. „Jake, mine koos Milleriga ja tee kõik korda — ta lamab eestosa“ hüüdis jõhker sumbutatud hääl. Lumpy kuulis kuidas selle peale üks meestest, kes oli luku-taga, katsus lukku suruda lahti.

Lumpy mõistes hädaohu suurust, laskus pool treppi alla poole. Lahtisel eesuksel peatus ta pilk. Iseäralik rongikäik väljus uksest. Kaks meest kandsid midagi väga lodevat ja rasket. Lumpy tahtis tormata alla, kuid märkas veel viimasel silmapilgul meest, kelle laske-

valmis revolver oli suunitud tema poole. Mehel oli ähvardav ja luurav pilk, kindlasti oli ta väljaminejate kaitseks. Lumpy pidi seisma nii vagusi kui võis. Oli õnn, et lukustatud ruum oli ka täiesti vaikne. Kuna aknad olid hoovi poole, siis puudus neil võimalus kindlamaks orienteerumiseks.

Lumpy imestas, kuhu küll oli jäänud Fred. Siis meelestus talle et oli täiesti unustanud vile... Kindlasti oli Fred huvitatud vahepeal sündinust. Lumpy tundis valu mõeldes, et lask võis olla, mõnele poistest.

(Järgneb.)

Skaudi I järgust punkt 8.

Ainetel skm. H. Tari. (Mida skaut peab teadma topograafiast.)

Topograafilise kaardi tundmine ja kasutamine; üldjoontes joonistada selgeltloetav viskekaart. Äranäidata iga ilmakaar ilma kompassi abita.

Kaarti lugemine ja valmistamine.

Praegusel ajal on täiesti võimalik reisida nii maal, merel kui ka õhus ilma, et sealjuures pruugiks tunda kaarti; kuid oma algatusel iseseisvat rännakut, tundmatut maastikku mööda, ei saa selline inimene kunagi ettevõtta ilma teiste kaasabita. Skaut, kui praktiline inimene kunagi, peab oskama lugeda lihtsat teede kaarti, nagu seda tarvitavad autojuhid, kuid ta peab oskama lugeda ka topograafilist kaarti, nagu see tarvitusel meie kaitseväes. Samuti meriskaut peab tundma rannäärsete- ja sisevete kaarte, nagu seda valmistab Veeteede valitsus.

Esmalt tuleb tundma õppida mitmesuguseid topograafilisi või leppe-märke, milliseid tarvitatakse kaartidel.

Kaarti avades on esimene asi vaadata, mis mõõdus kaart joonistatud. Mõõt asetatakse harilikult kaarti alumisele äärele. Ta on antud: a) kas murruna, näiteks: 1:24000, 1:10000; b) avaldises 2000 jalga tollis, kaks tolli miilis, sentimeetris üks kilomeeter; c) väga tihti ka joonmõõdu kujul. Joonloik on jagatud osadesse, mis kujutavad miile, kilomeetreid või meetreid. Joonmõõtu saab kasutada kauguste mõõtmiseks kaartil.

Kaarti ülemine äär asetatakse pea eranditult geograafilise põhja poole. Moodsail kaartel on ka põhja magneetiline suund näidatud noolega või lihtsa joonega.

Muidugi tahate teada, miks ei näita kompassinõel õiget põhja suunda. Sest magneedi nõel näitab magneetilise põhja suunda, mis ei ole ühine geograafilise põhjaga. Geograafiline põhi ja lõuna asuvad mõttelisel joonel, mille ümber pöörleb maakera ja kuhu kõik meridiaanid suunitud. Põhjapoolne magneetiline poolus on umbes 2300 klm. kaugusel geogr. poolusest Kaanada põhjapoolse maanina lähedal. Magneetiline lõuna poolus asub samakaugel geograafilisest lõunapoolusest Lõunajäämeres.

Et aga magneetiliste deklinatsioonide (kõrvalekalduumiste) nulljoon läheb käesoleval ajal läbi Eesti Tallinna lähedalt nii, et meil hariliku taskukompassiga igalpool Eestis võib ilma märgatava veata määrata õiget põhja suunda kompassi abil. Kuid teatav väike vigu alla 1 kraadi on ikka olemas. Nii omab kompassi *N* ida Eestis *Ost* variatsiooni (deklinatsiooni) ja lääne Eestis *W* variatsiooni. S. o., ida Eestis kompass näitab õigest põhja suunast idapoolse, lääne Eestis läänepoolse. (Vaata ka Eesti Skaut Nr. 7/8 1932. a.). Et magneetiline poolus aeglaselt liigub lääne poole, seetõttu magneetilised variatsioonid ida Eestis kasvavad, lääne Eestis kahanevad. Sellepärast parematel kaartidel on märgitud aasta, millal see kaart on tarvitamiseks võimeline ilma märgatava veata. Iga-aastased variatsioonid on märgitud kaartil. (Järgneb.)

Botaaniline osa.

Loodusele ligemale.

Üks ladina vanasõna ütleb: „Häbi on kodumaa elada, kui kodumaa tundmata.“ Tähtsam osa kodumaa tundmiseks on tunda ja uurida selle loodust. Meil eksamite kavades on küll üksikud nõuded, kuid seda on vähe, on tarvis armastust ümbritseva looduse vastu, ja seda peavad eestkätt juhid kasvatama. Paremaid tagajärgi saadakse looduse nähteid vaadeldes ja kogusi koostades. Üheks kõige kättesaadavamaks, selles juures suure kasvatuslise tähtsusega, koguks on taimekogu — herbarium kodumaa taimedest. Õieti peaks igal salgal, ehk vähemalt rühmal sarnane kuivatatud taimede kogu olema, nagu seda paljuil välisriikide sk. organisatsioonel on. Olen näinud salga juhi märkmiku, kus peetud laagrite kirjeldusis on ka iga laagri lähema ümbruse taimekatte kirjeldus.

Korraliku, teadusliku väärtusega herbariumi koostamine nõuab hoolt; siin on olnud palju püsivusest, samuti arendab korralikust ilutunnet ja ka teadmisi.

Taimede korjamisest, kuivatamisest ja taimekogude korraldamisest, on kirjeldatud Eesti Skaut 1923. a. nr. 6. Peale selle on ilmunud pikem juhis „Õistaimede herbarium“ Tartu ülikooli juures oleva Loodusuurijate Seltsi Botaanika osakonna kirjastusel, mida võib saada Tartust Botaanika Instituudist. Hind 25 senti.

Taimede kogumine. On tähtis, et kogutavad taimed oleksid võimalikult täielikud, muu seas ka juure osadega, puudel jätkub ainult oksast. Taimede väljajuurimiseks on otstarbekohane tugev taskunuga või selleks valmistatud puust labidake. Kogutud taimede esialgseks paigutuseks on kas sellekohane taimekarp, käsikorv, pappkaaned 44:22 sm. suurused ja nõõriga kinnitõmmatud, või muud mahutid, kus nad niipea ei närtsi. Ei ole soovitatav kaste- ega vihmamärgi taimi koguda.

Märkmed taskuraamatusse. Iga kogutud liigi kohta kantakse tarvilikud tähendused jooksva numbri all märkmete raamatusse. Sama number kinnitatakse ka iga vastava taime külge. Märkimisi tuleb teha kohapeal ja nimelt: 1) korjamisaeg, 2) leiukoht, 3) missuguselt pinnalt 4) taimenimi (kui see on teada, võib esialgu märkida üldiselt),

Taime määramine. Kui kohapeal pole võimalik korjatud taime nime äramärki, tuleb seda kodus teha, mida toimetakse taimeäärarja abil. Eestis on ilmunud G. Vilberg'i „Eesti taimestik“ koolidele II trükk millel hea külg ka see, et raamatu alguses on lühike taime organograafia ja määrab ettetulevate oskussõnade seletus. Kuid lõpuks võib nime mõnel asjatundjal paluda määrata, näiteks teevad seda healmeelil loodusloo kooliõpetajad. (Järgneb.)

Meriskautlus.

Eesti meri.

Eesti rannikul tegutsevad tormihoiatuseks signaaljaamad: Narva-Jõesuus, Käsmus, Tallinnas ja Pärnus. Signaalimärgid tõmmatakse signaalnasti Tartu ülikooli metroloogia jaama korraldusel ja viimaselt saadud telegraafiliste teadete järele.

Signaal märkideks on:

Päeval: a) üks must kolmnurk, terav ots ülespidi, — tähendab NW tormi ootust.

b) üks must kolmnurk terav ots alaspidi — tähendab tormi ootust SW poolt;

c) kaks musta kolmnurka ülestikku, teravad otsad ülespidi, — tähendab tormi ootust NO poolt;

d) kaks musta kolmnurka ülestikku, teravad otsad alaspidi, — tähendab tormi ootust SO poolt;

e) üks must nelinurk ülalmainitud a, b, c või d signaali all tähendab kange tormi ootust vastavast ilmakaarest.

Õösel: a) üks roheline tuli tähendab tormi ootust NW poolt;

b) üks punane tuli tähendab tormi ootust SW poolt;

c) kaks rohelist tuld tähendab tormi ootust NO poolt;

d) kaks punast tuld tähendab tormi ootust SO poolt;

e) üks valge tuli veel ühe eelpool mainitud tulesignaali all tähendab kange tormi ootust vastavast ilmakaarest.

Ühe ülalmainitud signaali heiskamine näitab, et õhkkonna korratused on olemas ja et ligema 48 tunnis on naabruse piirkonnas signaaliga näidatud suunast tormi tulekut oodata. Lastakse tormisignaali enne 48 tunni vältust alla, siis on ilmajaam arvamisel et tormi hädaoht on mööda läinud ja teeb vastava korralduse.

Pärnu hundipoegist.

Pärnus on juba tunda kevadhõnga, kevadpäike sulatas isegi jõelt jää, mis tavaliselt suure mürinaga tormab merre, purustab teel sildu ja viib enesega laevu. Kevadpäikese mõjul soojenevad hundudelgi liikmed, veri tormab sonis kiiremini ja igatsetakse tubaseid koondusi vahetada väliseiga. Pikisilmi oodatakse ka karja tootemi valmimist, et seda siis „õnnistada“ vabas looduses lõkke ääres ja hiljem anda lubadusi.

Neil päevil koostati kangemaist „mehist“ võistluspesa treenerimiseks hundipoeglikes teadmisis ja ka spordis, et võiks võistelda väärikalt teiste karjadedega ning hoida kõrgel I karja au.

„Sinine hunt“.

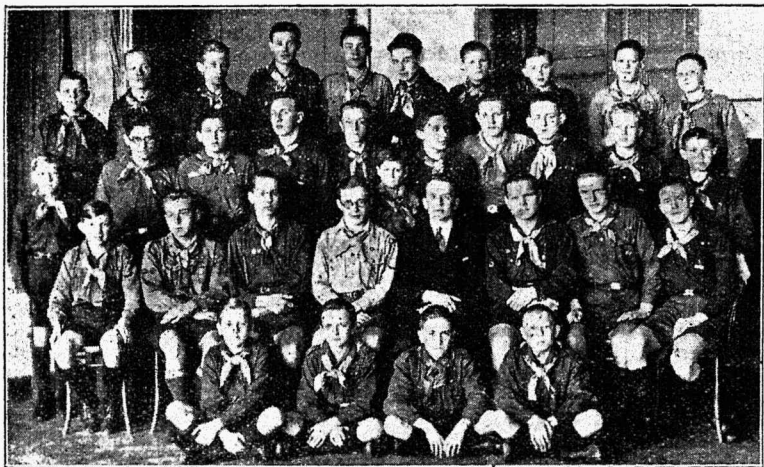
Pärnu päälikute Kursus.

Päälikute kursused käivad praegu täie mürinaga. Seni on võetud läbi ettenähtud kavast mitmed praktilised osad: esimene abi, topograafia ja gaid- ja skautsalkade koonduse näited, ja mitmed vaielusreferaadid nagu „Koostöö“, „Laagri kasvatusline mõju“, „Salga- rühma ja maleva koonduste vajalikkus“.

Kursused on korraldunud hoogsalt ja suudavad koondada päälikute huvi enesele kes võtavad kursusest osa rohkearvuliselt kuna neile sääl pakutaksegi palju uut.

R.

Pärnu skautide I rühm.

Pildil, alates vasemalt, istuvad: sp. Raist, sp. Blumenfeld, ap. Mar-
tinson, rp. Raist, rv. hr. Pärtels, vnsk. Korisson, sp. Jürgens, sp.
Metsman.

Hiljuti pühitses enese viiendat aastapäeva Pärnu I-ne rühm. Seega osutub rühm vanemaks sk. üksuseks malevas, millest on võrsunud mitmed teised, nii merirühm, II-ne rühm ja I-ne hp. kari. Pääle selle on rühm annud juhte teistele üksustele. Praegu on rp. ka maleva staabi liige ja III-da karja juhid kuuluvad kõik I-sse rühma.

Viie aastaga on muutunud rühma tegevus kindlamakujuliseks ja teguvõimsaks. Rühmas on viis salka 47 skaudiga, neist enamuses keskkooli õppurid. Hulk

skautest on olnud rühmas juba pikemat aega, on omandanud hulk teadmisi ja sooritanud eksame ja võib jääda rahule rühma skautlike teadmistega.

Viie aasta vältel on rühm olnud tegev õige mitmekesisel alul, seetõttu on tegevus paisunud paiguti õige suureks. Tegevusest teha tagasivaadet pole mõtet, kuid ega tööst pole olnud puudus, kogu aeg on kõvasti „rapitud“ ja mida tulevikus tahetakse, küll sellest ka tulevikus „E. Sk.“-ti kuulub.

R.

Elvest kogu Pärnus tekitas skautide I-se rühma pidu rühma viienda aastapäeva puhul. Peo eeskava oli „segu“ kõigist sest esinesid nii solistid, gaidid, hundid ja muidugi skaudid ka ise. Seepärast kujunes kava õige laiaulatuslikuks, alates kirpude tantsitamise ja lõpetades tehnika saavutuse — raadioga. Vahepeäl olid aga klaveri ja viiuli soolod, tantsud gaididel ja temperamentsetelt hundipoegadelt, võimlemised ja pesueht lökke ja laagri demonstratsioon igasugu sensatsioonidega, nalja- ja nutunumbritega.

Publikum, millist oli seekord enam kui tavalisest, oli vaimustatud eeskavast ja mida skaudid siis tahtsidki; olid vaid rõõmsad, et suutsid pakkuda midagi.

Pääle eeskava oli muidugi tants, miline meeldis eriti noortele, kuna vanemad ja rahakamad, kes ei hoolinud sarnasest naudingust, käisid nautimas einelaua võlusid.

See oli pidu, millise korraldas I-ne rühm. Ta vaev sai ka hinnatud väärikalt kenakese puhtakasu summaga.

R.

Suleviskeid Põhjapoolsete 33. a. ajaraamatust.

Jaanuar.

Polnud viga — hästi algas see aasta 33, ja ka tema vastuvõtt oli põhjapoolsete juhtide omavahelisel äraolemisel kamina „varavalgest videvikuni“ kõigi oma tinavalamiste ja 28 muu naljaga kõigiti väärikas.

Paarid päevakesed hiljem Matkameeste sgh. omavahelise jõulu- ja kaminahõngu mitmekesistamiseks eru-eeskujulik aspirant-kindralkapral Rääku juhatusel mängib uut seltskondlist mängu: aumees või kolm kadunud kroonat.

„13 kogu“ sai maha uue hädakorra dekreediga: iga mk-s (maleva kodus) öeldud „sarvilise“ või mõne muu „daamide seltskonnas mitteöeldava“ sõna eest tuleb ohverdada n. n. „põrgu katlasse“ 1 sent iga jutumärkides „ausõna“ eest sama norm aga kolmekordselt. Kus esimestel päevadel katlakesel oli saaki! Juba paar nädalat hiljem aga veel vaevalt keegi oma keele ja kirjaga mõnd sarvilist või muud sarnast lendlema tahtis lasta.

Võetakse osa Rkv. linnavalitsuse poolt linna enamlaste võimu alt vabastamise mälestamispäeva avalikust aktusest, ise järgmisel õhtul sama aktust mk-s oma-

vahel korraldades kuse kaminavalgest hämaras ruumis poiste vabadussõja heitlustest kõneles 14 a. eest üks esimene Rkv. sissetungijaid, praegune Viru maavalitsuse esimees K. Pajos. Master Erik lisaks pajatas veel omi mälestisi enamlaste Rkv. viibimisest, muuseas ka „Pika uulitsa lahingust“, kuna master Volts andis strateegilise ülevaate vabadussõja arengust põhja rindel. Oli huviküllane õhtu.

Nääri keskpäigu saab Rkv. juure uue õppeasutise, seda küll ilma Hasomini loata, — salgajuhtide kool. Koolipoisse — 36, kõik ihalemas hädalõpudiloomi — malevavärvi tumesinist vilenööri, koolipapadeks — kõik maleva masterid (nooremad muidugi!) in corpore. Kestvus: neli kuud õppelaager. Kord: võrdne Viiburi sõjakoolile.

Üks, kaks-ja, kolm-ja jne. „kõrgemad ohvitserid“ on paariks õhtuks linna parima tantsuprofessori teadlikul juhatusel pühendunud uusimate parketinõksude äraõppimisele, mille otsesteks tulemusteks on mõnel mehel vill varbas, mõnel sõbral „peapööritus“, „peeglisaa“ papparketil aga 1117 uut auku juures.

Teadagi! 26-dal pikendavad „Eesti Skaudi“ üleriiklise levitamisevõistluse tähtpäeva, malev aga omalt poolt väljakuulutatud võistluses ei tee seda mitte. Tulemused: 1. Tuleraiujate sgh. — 38 poissi— vastuvõetud tellimisi Kr. 27. —; 2. Tuultepoegade sgh. — 40 poissi — Kr. 25.—; 3. Ristteede sgh. — 25 p. — Kr. 13.—

Ja ühel ilusal pealelõunal mk värvast, mille eeskujulik pintsliinaja Leo on jõudnud juba „kaunistada“ uue sildiga: Skautide kelgujaam, vuhisevad välja viis tulvut punasekirjut soomakat debüteerima Posti mäele. Oh seda kilamist ja kilkamist siis säääl, ja korrapidaja muud kui kasseeri raha: omadele tund 10 ja võõrale rahvale 15 „santiimi“.

Kuu viimasel pühapäeval tuleraiujad ja rajaleidjad tundsid end õnnelikkude sünnipäevalastena endi ühisel 7 aastapäeva pühitsemisel Tuletõrjujates.

Veebruar.

Esimesel kuupäeval saadetakse 1. diviisi orkestri saatel Narva skaut A. Laur tema viimsel teekonnal kaitseväge kalmistule, kus malev asetab noore kaasvõitleja haualle elava pärja.

Sisesõda üldise malevavärvi kaelarättide tarvitusele võtmise poolt ja vastu saavutab haripunkti. „13 kogus“ asi areneb peaaegu käsivõitluseni. Ot-

sustatakse siiski jääda äraootavale seisukohale.

Ristteede poisid teevad Haljalas mürts peo, kuhu pool Rakveretki kokku ajab kõigil võimalikkudel liikumisvahenditel. Kava kohalikkude poiste ja teiste seltskonna-tuusade ettevõttel töusis tuju ja linnapoiste „The Boy Scouts' Band“ pani jala kepsama hilise ajani. Aga midagi kui puudus — korrapidaja pasarnik keset saali põrandat...

Uus allakriipsutamist vääriv üritus põhjapoolsete tegevuses: õhtune erijumalateenistus Rkv. kirikus ainult vanematele skautidele. Jutlustas õpetaja dr. E. Pallon. Sügavsisuline õhtu.

Pr. Helmi Pöld, Eesti Naiste Karskusliidu president Tartust, peab tema Rkv. viibimise puhul vastavale palvele vastutules mk-s skaudi- ja gaidiperede hoogsa kõne teemil — skaut ja gaid on karske.

Samal puhkepäeval neli rakverelast litsuvad Viljandi tähesõidu treeningmatkana Kunda, külastades sealset rühma, ja tagasi, mis andis 40 kjm. pressimist.

Üks kulla onku sõprade seltsi juhatusest härra Kiiver, annetab malevale täielise esimese abi komplekti — lööme patsi selle cest!

Prof. M. J. Eiseni tervitus Trt. sk. mal. 13. aasta- päevaks.

Tume meie kõigi tulevik teadmata, kui langeb Eesti liisk; Ole valmis! Selleks aeg on küllalt

Kui ka aasta igaviku ees kui piisk; maailm nagu nõiakatel keeb, keeb ja hirmu vaatlejale teeb.

Ei meelt ometi me heida, pea me peame julgelt ikka püsti, Eesti kange kilp on leida, see kilp lööb kõik ohud risti, See kilp Eesti skaudi noorus Eesti põhi, Eesti voorus.

Tervitan sind skaudi malev, Eesti uuest sündind Kalev; Onne kaasa, jõudu üha, Sulle skaudi aade püha!

Gillwell kursused Soomes.

Lühidalt Tartust.

Tartus hakatakse koostama skautliku liikumise ajalugu Tartus. Kaastööd loodetakse esimeselt skautelt. Esialgse töö võtab enda päälle — A. Raat.

Kevadpühal on suurem maleva näitus, mis kestab 3 päeva. Korraldustööd on

täies hoos. Näituse tegelikuks korraldajaks on n-sk. R. Väarsi.

Kevadpidustused on 14. mail s. a. kõigil skautlikel organisatsioonidel ühine. Koostöö on häa. Tekitab raskust rongikäigu järjekord. Noorkotkad soovivad loosi (!) võtta. Skautide peres arvatakse vanemale eesõigus — lihtne viisakus.

Tartu malev 13 aastane.

Tartu on üks vanemaid ja tugevamaid malevaid. Tema algatusel asuti E. Sk. Mal. organiseerimisele. Tema tegi algatuse ajakirja „Eesti Skaudi“ väljaandmisega (alul „Ole valmis“). Ma ei taha hakata statistikat kirjutama, kuid veel natuke sellest — aastapäeva aktusel jutlesin nendega, kes on töötanud maleva õieti skautluse algusest Tartus, nagu n-sk. N. Stokmar. — Tunne, sõber täna end veel kord noore poisijõmpsikana. Ja, kui Sina sõber ja skautvend Sirgo, mõtled tagasi oma algpäevile, kus sa esimest korda omasid skaudi nime, kas ka Sus ei tärka midagi.

Ja neid skaute on palju. Paljud neist on lugupeetavali kohtadel seltskonnas, kuid mõned neist on igavesti lahkunud. Neile olgu Eesti muld kerge ja kaitsku neid.

Aga teie, kes olete veel meie juures — võtke vastu tugevad käepigistused — te töö on kannud vilja. Jääge alati meie, noorte hulka, sest teist tahame me eeskuju võtta, et kõrgel hoida oma tume rohelist lippu —.

XIII aastapäeva aktus peeti 23. apr. 1933. Tartu Tütarl. Güm. ruumes. Osavõtjaid rohkesti. Aktuse avas prof. Paldrock. Ülendused: — skautmasteriks sai tubli juht Eugen Gern. Siis said mõned eesk. skaudi märgid jne. Prof. M. J. Eisen, kes sai suure tunnustusevastika lindiga, oli kõikidele kurvastuseks haigemajas. See on vist esimene, kust ta puudus. Skaudid hindavad teda kui oma mänguseltsilist, kes iialgi ei väsi nendega ilusat kaasatagemast. Aga ta ei unustanud skaute, kes teda piki silmi ootasid — ilus värsikene trööstis neid. Kevadpidustuseks oled Sa jälle terve — seda soovivad väikesed hundid ja skaudid.

Tervitusi oli: Leedust, II div. ülevalt kind. Reek'ilt, staabiülevalt kol. Saulosenilt Noorkotkastelt, kodutütar-

delt jne. Suusõnal tervitasid koolivalitsuse nimel hr. Treumann, Sõprade seltsi esimees prof. Saral jne.

Päale tervitusi anti esimesed miniatüür: märgid järgmistele rühmavanematele: hrad. Reeben, Martin, Raamat ja Sumbak.

Aktusele järgnesid ettekanded, mis ka kõigiti õnnestusid. Skm. H. Michelson pidas väikese kõne maleva ajaloost.

Ilus õhtu lõppes skaudi hünni laulmisega. Lõpuks oli teelaud külalistele. Al.

Ü. E. N. Ü. T. O. skautrühm.

Möödunud aasta sygise paigu asutati uus skautryhm Tall. Sk. Malevas, n. n. XI ehk „Laane Lõvi“ rühm, mille algatajaks ja yhtlasi ka praeguseks juhiks on H. Lövend. Ryhma asutamise esimesil kuil riivasid nii paljudki halvavad asjaolud ryhma tegevust. Eriti õige teravasti andis tunda ruumide puudus, millest saadi yle aga Ylemaalise Eesti Noorsoo Yhingu Tallinna osakonna lahkel kaasabil, kes andsid oma ruumid ka meile kasutada. Ka tunti puudust kõige yajalisimaist asjust. Kuid peab nentima, et poiste energilise töega on nendestki mõningatest mitesoovitavatest puudustest syrjutatud. Praegusel hetkel töötab ryhmas 19 poissi, kelledest mõningad juba aastaid skautlusega tege lenud. Ryhmas salku praegust on kolm. Ryhma tegevusest võib märkida seda, et see on seniseni vägagi hästi toimnud, meenutades raskuseid, mis oli toonud ryhma asutamine endaga. Nii on käimas ryhmas salkadevaheline võistlus ryhma parima salga nimele. Tähele pandav on ka ryhma välistegevus, sest on jõutud juba lühemate jalutuskäige kõrval sooritada ka pikemaid matku. Mõistetak, et peaaegu võimatuks osutub paari kuuga kõike yajalist ryhmale muretseda, kuid oleme kindlad, et sygiseks on need ryhma tegevust pidurdavad asjaolud täielikult kõrvaldatud ja „Laane Lõvi“ rühm võib hõirides vyymida oma esimest aastapäeva.

„S“.

Meriskaut nr. 3.

Kopli meriskaudid (Tall. mal. III meri rühm) said uue paadi. See oli viimasel ülestõusmise pühal, kui ilmus meie staapi mees ja palus, et päästaksime ta paadi, mis oli tuulest kantud Rok-al-mare randa. Selgus, et paat on vahepeal lainetest kaldale paisatud, ning päästmine osutub raskemaks, sest

meie paat istub sügavalt vees ja kaldale ligemale minemine veeluste kivide tõttu riskantne. Õnneks olivad kaks poissi Kopli rannast sinna sõitnud väikse jullaga ning nende jullaga pääsesime paari kaupa kaldale, kaasa võetud aerude abil tõukasime nüüd avarii läbi teinud paadi oma paadi juure — samuti ka poiste julla, sest tuul oli vahepeal arenenud kõvaks vastu tuuleks ja poistel oleks palju tegemist olnud ennem kui nad üldse elusalt oleksid Kopli jõudnud. Nelja tunnilise pääste töö järele läbi vihma ja lume lõrtsi jõudsimel õhtul kell 9 Kopli randa. Mehel oli paadist, samuti ka merest nii villand, et pakkus paadi ühes purje ja muu krempliga odava raha eest meile. Paat ise on väärt ja kuna meil niisugusega juba praktika, siis otsustasime mehele head meelt teha ja vabastada ta sellest hirmsast „elukast“ nagu ta meile päästmise juures ütles. Juba remondi ajal puistas paat ta vette ja pidi ennast päästma ujudes palitu seljas ja värvipott käes.

Meie hakkame seda paati kasutama aerupaadina ja loodame, et ületame Soome lahe jälle paar korda nagu endise paadiga, mis meil Naissaare rannal möödunud aastal läks põhja, kuna ta oli niivõrd vana, et ei hoidnud enam laudu koos. „Au!“

VI rühm 15 aastane.

VI rühm pühitses 23. aprillil s. a. oma 15. aastapäeva piduliku koondusega. Avaldati punktide võistluste tagajärjed, mis korraldati 1. jaan. — 15. apr. Esikohale tulnud salkadele jägati auhindu ja üksikutele sk. diplome. 22. aprillil oli õhtul Piirita kloostri käikudes tõrvikute valgusel sk. pühaliku töotuse andmine. Rühm on suuremaid malevas, kuhu kuulub kaks sgh. „Hõimu hundid“ ja „Koopa Karud“ 55 sk. ja hp. kari 64 hp. Rühma vanemaks on õpetaja h-ra P. Kuusik, juhiks nskm. V. Birk ja Karjahundiks J. Tolm.

Gilvell kursused Soomes.

1. 1—9. VII Rauma's maks 250 Smk. kursusest osavõtt ja ülalpidamine (reis mitte kaasa arvatud.)

2. 6—16. VII Helsingi lähedal, (rootslaste poolt korraldatud) ülespidamiskulud teadmata veel.

3. 15.—23. VII Inari's, maks 600 Smk. osavõtt ülespidamine ja reis Rovaniemi — Inari — Rovaniemi. —

Järgmine „Eesti Skaut“ ilmub 30. V. 33.